

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

12 da favrer 2023

14 da favrer 2023

102/2023

Dumonda Gartmann-Albin

concernent l'integraziun da persunas cun in disturbi d'autissem

Resposta da la Regenza

Tar la dumonda 1: Las persunas responsablas da l'Uffizi da sanadad (US), da l'Uffizi per la scola populara ed il sport (USS), da l'Uffizi dal servetsch social (USo) sco er da l'Institut d'assicuranza sociala dal Grischun (IAS) èn sa scuntradas ils ultims onns pliras giadas per in barat professiunal. En quest connex è er vegnida precisada la cumpetenza davart ils trais accents d'acziun prioritars ch'il Cussegl federal ha formulà. La cumpetenza tematica en il sectur *da la diagnosa tempriva e da la diagnostica* dal disturbi dal spectrum da l'autissem (DSA) han il US ed il USS. En il sectur da l'intervenziun tempriva en il senn da terapias intensivass èsi chausa dals provediders da sanadad da stgaffir purschidas. La finanziaziun da talas purschidas surpiglia il IAS. La cussegliaziun per persunas pertutgadas e lur confamigliars sco er la coordinaziun dals differents servetschs vegnan fatgas da differents uffizis resp. dal IAS e dependan da la vegliadetgna e da la situaziun da vita da las persunas pertutgadas. Svilups e projects davart la tematica DSA èn er vegnids elavurads sin plaun naziunal. En il sectur da l'intervenziun tempriva intensiva (IFI) ha la Conferenza svizra dals directurs chantunals da l'educaziun publica (CDEP) la cumpetenza chantunala. Areguard las purschidas ed areguard las finanziaziuns han ins gia fatg emprims pass en ils suandants secturs. La finanziaziun da las *intervenziuns temprivas en il senn da terapias intensivass* en in center da terapias ch'è reconuschì da l'Uffizi federal d'assicuranzas socialas (UFAS) vegn garantida tras il IAS. Fin ussa è entrada tar il IAS mo ina dumonda da finanziaziun per ina tala mesura medicala. Er vinavant na datti nagina purschida da terapia correspondententa en il chantun Grischun, ch'è reconuschida dal IAS. En l'accent d'acziun *diagnosa tempriva e diagnostica* ha il US manà tras l'onn 2021 in'acziun da sensibilisaziun tar las medias ed ils medis, en las canortas d'uffants, tar la cussegliaziun da geniturs e tar ulteriurs gremis professiunals. Cun la spediuziun d'in cudesch spezialisà per il screening tempriv da DSA tar uffants da 0 fin 3 onns èn las persunas spezialisadas vegnidas pledentadas cun cleras intenziuns. Cun la revisiun totala da la Lescha davart la promoziun da la tgira d'uffants complementara a la famiglia en il chantun Grischun (LTGU), ch'il Cussegl grond ha deliberà il december 2022, èn vegnidas stgaffidas las normas per la tgira d'uffants cun impediments en purschidas reconuschidas da la tgira d'uffants complementara a la famiglia e reglada la finanziaziun dals custs supplementars. Als uffants ch'èn pertutgads

da DSA stattan las purschidas da la tgira d'uffants complementara a la famiglia da princip a disposiziun. A partir dal mument che la LTGU entra en vigur vegnan er prestaziuns da tgira supplementaras a pudair vegnir finanziadas. Cumpetent per la permissiun e la finanziaziun da purschidas da la tgira d'uffants complementara a la famiglia è il USo.

Tar la dumonda 2: Il Departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient (DECA) ed il IAS han a disposiziun il rapport final «Intensive Frühintervention für Kinder mit frühkindlichem Autismus: Entwicklung von Finanzierungsmodellen» (project IFI, fasa 3, 22 da mars 2022) dal UFAS. Tenor il rapport final duain las purschidas da l'intervenziun tempriva intensiva (IFI) vegnir finanziadas tras la Confederaziun ed ils chantuns, er suenter ch'il project da pilot è terminà (l'onn 2026). En il decurs dals proxims mais entra la CDEP en tractativas cun il UFAS davart la concepziun d'ina convegno da program da basa, che duai er reglar la finanziaziun tras la Confederaziun ed ils chantuns. Da stabilir ina purschida da terapia en l'entir chantun – en il senn da la «intervenziun tempriva intensiva» – para d'esser ord vista actuala pauc realistica en il chantun Grischun, perquai ch'il dumber d'uffants pertutgads è relativamain pitschen (0,2 fin 0,3 pertschient d'ina annada) sco er pervia da la situaziun geografica e linguistica dal chantun.

Tar la dumonda 3: La planisaziun da las purschidas per persunas creschidas cun impediments en il chantun Grischun per ils onns 2020 fin 2023 aveva previs d'amplifitgar las purschidas d'abitar protegidas per persunas cun DSA. Dals furniturs da prestaziuns n'èn fin ussa vegnids realisads nagins projects. En la planisaziun da las purschidas per ils onns 2024 fin 2027 vegn il USo perquai previsiblamain anc ina giada a reprendre il svilup da tals projects. Medemamain vegnan examinads ils contracts da prestaziun da las differentas purschidas da cussegliaziun ch'existan per persunas cun impediments. En il rom da la planisaziun da las purschidas per ils onns 2024 fin 2027 examinescha il USS la purschida a favur da scolaras e scolars cun DSA. Il US na planisescha actualmain betg in'extensiuin da las purschidas per persunas cun DSA. La finanziaziun da mesiras medicalas e da differentas purschidas d'integrasiun per persunas cun DSA è garantida tras il IAS en il rom da l'assicuranza d'invaliditad.

En num da la Regenza

Il president:

Peter Peyer

Il cancellier:

Daniel Spadin